

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 36/14
V Luxemburgu 18. marca 2014

Rozsudky vo veciach C-167/12, C. D./S. T.,
a C-363/12, Z./Government Department a the Board of Management
of a Community School

Právo Únie neukladá povinnosť priznať určenej matke, ktorá má dieťa vďaka dohode o vynosení dieťaťa náhradnou matkou, materskú dovolenku alebo jej ekvivalent

Smernica o tehotných pracovníčkach upravuje iba niektoré minimálne požiadavky týkajúce sa ochrany, členské štáty však môžu prijať predpisy, ktoré určeným matkám priznávajú viac práv

Pani D., zamestnaná v nemocnici v Spojenom kráľovstve, a pani Z., učiteľka pracujúca v Írsku, majú obe dieťa prostredníctvom náhradnej matky.

Pani D. uzatvorila dohodu o vynosení dieťaťa náhradnou matkou v súlade s anglickým právom. Dieťa bolo počaté použitím spermie jej partnera a vajíčka pochádzajúceho od inej ženy. Niekoľko mesiacov po narodení priznal anglický súd so súhlasom náhradnej matky pani D. a jej partnerovi trvalé a úplné rodičovstvo dieťaťa v súlade s anglickým právom o náhradnom materstve.

Pani Z. trpí vzácnou chorobou, v dôsledku ktorej, hoci má zdravé vaječníky a inak je plodná, nemá maternicu, a nemôže otehotnieť. Pani Z. a jej manžel majú dieťa prostredníctvom dohody o vynosení dieťaťa náhradnou matkou v Kalifornii. Z genetického hľadiska bolo dieťa počaté paňou Z. a jej manželom, a náhradná matka v jeho americkom rodnom liste nefiguruje. Z pohľadu kalifornského práva sa pani Z. a jej manžel považujú za rodičov tohto dieťaťa.

Obe ženy požiadali o platenú dovolenku rovnocennú s materskou dovolenkou alebo dovolenkou z dôvodu osvojenia. Tieto žiadosti boli zamietnuté z dôvodu, že ani pani D., ani pani Z. neboli nikdy tehotné a deti neboli rodičmi adoptované.

Vnútroštátne sudy, na ktoré tieto dve určené matky podali žalobu, chcú vedieť, či je takéto zamietnutie v rozpore so smernicou o tehotných pracovníčkach¹, alebo či predstavuje diskrimináciu z dôvodu pohlavia alebo z dôvodu zdravotného postihnutia (tieto diskriminácie zakazujú smernice 2006/54/ES² a 2000/78/ES³).

Dnešnými rozsudkami Súdny dvor odpovedá, že **právo Únie nestanovuje, že určené matky majú nárok na platenú dovolenku rovnocennú s materskou dovolenkou alebo dovolenkou z dôvodu osvojenia.**

Pokiaľ ide o smernicu 92/85/EHS o tehotných pracovníčkach, Súdny dvor pripomína, že cieľom tejto smernice je podpora zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci tehotných pracovníčok, pracovníčok krátko po pôrode alebo dojčiacich pracovníčok, ktoré sa pokladajú za

¹ Smernica Rady 92/85/EHS z 19. októbra 1992 o zavedení opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci tehotných pracovníčok a pracovníčok krátko po pôrode alebo dojčiacich pracovníčok (desiata samostatná smernica v zmysle článku 16 ods. 1 smernice 89/391/EHS) (Ú. v. ES L 348, s. 1; Mim. vyd. 05/002, s. 110).

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/54/ES z 5. júla 2006 o vykonávaní zásady rovnosti príležitostí a rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach zamestnanosti a povolania (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 204, s. 23).

³ Smernica Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani (Ú. v. ES L 303, s. 16; Mim. vyd. 05/004, s. 79).

špecifickú rizikovú skupinu. V tejto smernici uvedené ustanovenie týkajúce sa materskej dovolenky výslovne odkazuje na pôrod a účelom materskej dovolenky je ochrana zdravia matky dieťaťa, ktorá je z dôvodu svojho tehotenstva osobitne zraniteľná. Súdny dvor dodáva, že aj keď cieľom materskej dovolenky je rovnako zabezpečenie ochrany osobitných vzťahov medzi matkou a dieťaťom, tento cieľ sa vzťahuje iba na obdobie, ktoré nasleduje po „tehotenstve a pôrode“. Z toho vyplýva, že **poskytovanie materskej dovolenky na základe smernice predpokladá, že pracovníčka, ktorá ju čerpá, bola tehotná a dieťa porodila. Za týchto podmienok určená matka, ktorá má dieťa vďaka dohode o vynosení dieťaťa náhradnou matkou, nepatrí do pôsobnosti smernice**, a to ani v prípade, keď môže toto dieťa po narodení dojčiť alebo dieťa po narodení dojčí. Následne nie sú členské štáty na základe tejto smernice povinné priznať takejto pracovníčke nárok na materskú dovolenku.

Súdny dvor však dodáva, že keďže cieľom smernice je stanoviť určité minimálne požiadavky na ochranu tehotných pracovníčok, môžu členské štáty prijať predpisy, ktoré sú pre určené matky priaznivejšie.

Pokiaľ ide o smernicu 2006/54/ES o rovnosti zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach zamestnanosti, Súdny dvor konštatuje, že **zamietnutie poskytnutia materskej dovolenky určenej matke nepredstavuje priamu diskrimináciu z dôvodu pohlavia**, keďže určený otec tiež nemá nárok na poskytnutie takejto dovolenky a keďže zamietnutie neznevýhodňuje viac ženské pracovníčky ako mužských pracovníkov.

Okrem toho **zamietnutie platenej dovolenky rovnocennej s dovolenkou z dôvodu adopcie určenej matke nepatrí do pôsobnosti smernice o rovnosti zaobchádzania**. Táto smernica zachováva slobodu členských štátov rozhodnúť sa, či dovolenku z dôvodu osvojenia priznajú alebo nie. Stanovuje iba to, že pokiaľ je takáto dovolenka priznaná, dotknuté pracovníčky musia byť chránené pred prepustením a majú právo na návrat do práce na ich alebo na rovnocenné miesto.

Nakoniec, **pokiaľ ide o smernicu 2000/78/ES**, ktorá zakazuje akúkoľvek diskrimináciu z dôvodu zdravotného postihnutia v zamestnaní a povolani, Súdny dvor uvádza, že je nesporné, že nemožnosť ženy porodiť svoje dieťa môže pre ňu predstavovať veľké utrpenie. Napriek tomu **pojem „zdravotné postihnutie“ v zmysle tejto smernice predpokladá, že obmedzenie, ktorým osoba trpí, môže v súčinnosti s rôznymi prekážkami brániť plnému a účinnému zapojeniu sa do pracovného života** na rovnakom základe s ostatnými pracovníkmi.

V zásade však nemožnosť porodiť dieťa prirodzenou cestou sama osebe nepredstavuje obmedzenie určenej matky pre prístup k zamestnaniu, k jeho výkonu alebo postupu v zamestnaní.

Za týchto podmienok Súdny dvor konštatuje, že nemožnosť vynosiť dieťa sa nepovažuje za „zdravotné postihnutie“ v zmysle smernice 2000/78 a že z tohto dôvodu sa táto smernica v situácii, o akú ide v konaní vo veci samej, neuplatní.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

Úplné znenie rozsudkov ([C-167/12](#) a [C-363/12](#)) sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudkov.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudkov je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106